

Quickscan Natuur dempen watergang noordzijde ABN

Gemeente Amsterdam - ROK AI 2023-0142

28 november 2025

Kenmerk R001-1303867JVW-V01-sla-NL

Verantwoording

Titel	Quickscan Natuur dempen watergang noordzijde ABN
Opdrachtgever	Gemeente Amsterdam
Projectleider	Yse Tuynman
Auteur	Jannes van Weele
Kwaliteitsborger	Nils Rutjes
Uitvoering veldwerk	Jannes van Weele
Kenmerk	R001-1303867JVW-V01-sla-NL
Aantal pagina's	30 (exclusief bijlagen)
Datum	28 november 2025
Versie	1.0
Status	Definitief
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking.
	Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

TAUW bv
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
T +31 30 28 24 82 4
E info.utrecht@tauw.com

Kenmerk R001-1303867JVW-V01-sla-NL

Inhoud

1 Inleiding 5
1.1 Doel 5
1.2 Wettelijk kader 5
1.3 Hoe is de natuur in Nederland beschermd? 6
1.3.1 Natura 2000-gebieden 6
1.3.2 Provinciaal beschermde gebieden 7
1.3.3 Gemeentelijk beleid Amsterdam 7
1.3.4 Houtopstanden 7
1.3.5 Beschermde soorten 8
1.4 TAUW en biodiversiteit 8
1.5 Kwaliteit 8
2 Huidige situatie, beoogde ontwikkeling en uitgangspunten 8
2.1 Huidige situatie 8
2.2 Beoogde ontwikkeling 10
2.3 Uitgangspunten werkzaamheden en toetsing 10
3 Soortenbescherming 10
3.1 Beschermingsregime en bepalingen 10
3.2 Vrijstellingen 11
3.3 Algemene zorgplicht en specifieke zorgplicht 12
3.4 Werkwijze 13
3.5 Te toetsen soorten 13
3.5.1 Mogelijk aanwezige soorten op basis van literatuuronderzoek 13
3.5.2 Met zekerheid afwezige soorten op basis van habitat en/of ingreep 14
3.6 Toetsing beschermde soorten 15
3.6.1 Vleermuizen 15
3.6.2 Vogels 16
3.6.3 Vissen 19
3.6.4 Vlinders 20
3.6.5 Specifieke zorgplicht 20
4 Gemeentelijk beleid Amsterdam 22

4.1 Ecologische structuur, Hoofdgroenstructuur en ecopassages 22
4.2 Ecologische waterkwaliteit 22
4.3 Invasieve flora 23
4.4 Risicosoorten fauna 23
4.5 Gemeentelijk beschermde soorten 23
4.5.1 Flora 23
4.5.2 Vogels 23
4.5.3 Overige soorten 24
5 Aanbevelingen en kansen biodiversiteit 24
5.1 Aanleiding 24
5.2 Kansen in dit project 24
6 Conclusies en aanbevelingen 25
6.1 Aanleiding en doel 25
6.2 Relevante natuurwet- en regelgeving 25
6.3 Conclusies toetsing 25
6.3.1 Omgevingswet 25
6.3.2 Provinciaal beschermde gebieden 27
6.3.3 Gemeentelijk beleid Amsterdam 28
6.4 Consequenties planvorming en uitvoering 28
7 Literatuur 29

1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft het doel van de toetsing, de relevante natuurwetgeving en de wijze van kwaliteitsborging.

1.1 Doel

In opdracht van de gemeente Amsterdam heeft TAUW onderzoek gedaan naar de consequenties van de geldende natuurwet- en regelgeving voor het dempen van de watergang ten noorden van het ABN Amro-kantoor aan de Gustav Mahlerlaan 10 te Amsterdam. De ontwikkeling kan alleen doorgaan als deze niet in strijd is met de natuurwet- en regelgeving, of als de benodigde omgevingsvergunningen worden verleend.

In deze rapportage volgt het antwoord op de volgende vragen:

- Hoe is de natuur in Nederland beschermd?
- In hoeverre kan de beoogde ontwikkeling gevolgen hebben voor beschermde natuur?
- Zijn maatregelen en/of een omgevingsvergunning nodig?
- Wat betekent dit voor de verdere planvorming en uitvoering?

1.2 Wettelijk kader

De Omgevingswet (hierna: ‘Ow’) beschermt bijzondere natuurgebieden (met name Natura 2000-gebieden), planten- en diersoorten en houtopstanden. De bescherming is geregeld in de Ow en/of in 1 van de 4 uitvoeringsbesluiten. Die uitvoeringsbesluiten zijn:

- Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: ‘Bal’)
- Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: ‘Bkl’)
- Besluit bouwwerken leefomgeving
- Omgevingsbesluit

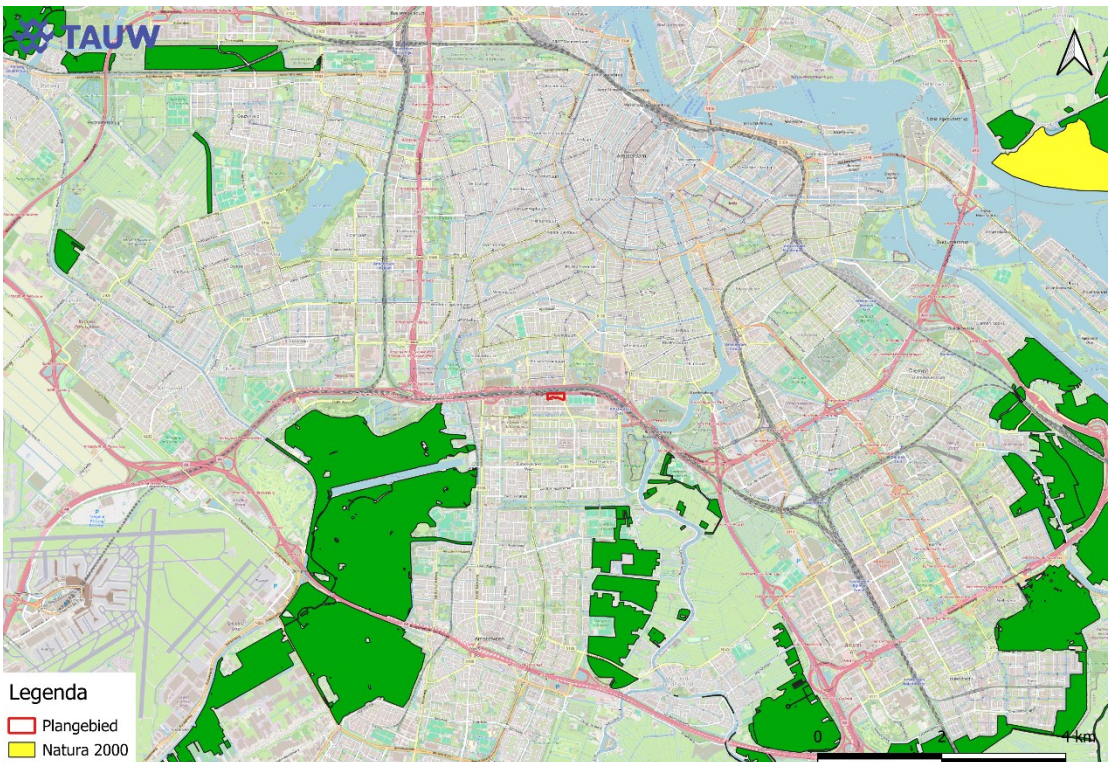
In deze natuurtoets wordt waar relevant verwezen naar de artikelnummers in de wet of de uitvoeringsbesluiten.

Het beschermingsregime gaat uit van het ‘nee, tenzij-principe’. Dit betekent dat plannen of projecten geen schade mogen toebrengen aan natuurgebieden, beschermde planten en dieren of houtopstanden tenzij daarvoor onder voorwaarden toestemming is verleend in de vorm van een omgevingsvergunning. Gedeputeerde Staten (hierna: 'GS') van de provincie Noord-Holland is het bevoegd gezag voor het verlenen van toestemming door middel van een omgevingsvergunning of kan hiervoor een bindend advies geven. Provinciale Staten (hierna: 'PS') van de provincie Noord-Holland kunnen in de omgevingsverordening bepalen dat voor bepaalde beschermde soorten een vrijstelling van verbodsbepalingen geldt. Naast de Ow gelden door de provincie in de omgevingsverordening vastgelegde (aanvullende) beschermingsregels voor natuurgebieden die deel uitmaken van provinciaal beschermde gebieden zoals het Natuurnetwerk Nederland (hierna: ‘NNN’).

1.3 Hoe is de natuur in Nederland beschermd?

1.3.1 Natura 2000-gebieden

In Nederland zijn ruim 160 gebieden aangewezen als Natura 2000-gebied, gebieden met in Europees opzicht belangrijke natuurwaarden. De hierbij relevante Europese richtlijnen zijn de Vogelrichtlijn (1979) en de Habitatrichtlijn (1992). De verplichting om gebieden aan te wijzen is vastgelegd in artikel 2.31a, lid 1 van de Ow. Daarnaast geldt voor Natura 2000-gebieden conform artikel 11.6 van het Bal ook een specifieke zorgplicht. De aanwijzing van Natura 2000-gebieden is een bevoegdheid van het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN; artikel 2.44 van de Ow). De afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Makermeer & IJmeer is circa 8,0 km (figuur 1.1). Verstoringsfactoren zoals geluid, licht en optische verstoring tijdens de aanlegfase en gebruiksfase zorgen vanwege de afstand en aard van de werkzaamheden met zekerheid niet tot negatieve effecten in Natura 2000-gebieden.
Negatieve effecten door stikstofdepositie zijn vanwege de aard van de werkzaamheden en de afstand tot stikstofgevoelige habitattypen (op circa 9,3 km afstand) ook niet te verwachten. Het bevoegd gezag kan echter altijd om een AERIUS-berekening vragen om significant negatieve effecten op stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van kwalificerende soorten in Natura 2000-gebieden uit te sluiten. Een stikstofberekening of voortoets maakt geen deel uit van deze toetsing.

Figuur 1.1 Ligging van het plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden en het NNN

1.3.2 Provinciaal beschermde gebieden

Veel natuurgebieden in Nederland zijn beschermd als het NNN, een netwerk van bestaande en nieuw in te richten natuurgebieden door heel Nederland. De meeste Natura 2000-gebieden maken ook deel uit van het NNN. De begrenzing van het NNN is, behalve in Rijkswateren, een bevoegdheid van GS van de provincies, vast te leggen in de omgevingsverordening (artikel 2.44, lid 4 van de Ow). Ook worden daarin regels gesteld met als doel ‘de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland’ (artikel 7.8 van het Bkl). Het plangebied maakt geen deel uit van het NNN (figuur 1.1).

Een onderzoek naar de mogelijke effecten van dit project op het NNN is niet verplicht omdat in de provincie Noord-Holland de mogelijke gevolgen van ontwikkelingen die buiten het NNN plaatsvinden niet onderzocht hoeven worden (externe werking).

In de provincie Noord-Holland zijn naast het NNN ook gebieden aangeduid en beschermd als Beschermd Landschap Het plangebied maakt geen deel uit van deze gebieden. Een toetsing van effecten op deze gebieden is daarom niet aan de orde.

1.3.3 Gemeentelijk beleid Amsterdam

De gemeente Amsterdam kent ook aanvullende beschermingsregimes in de vorm van de ‘Hoofdgroenstructuur’, ‘Ecologische structuur’ en ‘Ecologische waterkwaliteit’. Ook zijn onder de ‘Amsterdamse beleidssoorten’ extra soorten beschermd ten opzichte van de Ow. Hoofdstuk 4 gaat in op het natuurbeleid van de gemeente Amsterdam.

1.3.4 Houtopstanden

Mogelijk moeten enkele bomen langs het water gekapt worden wanneer de watergang wordt gedempt. Het plangebied valt volledig binnen de ‘bebouwingscontour houtkap’[1]. Binnen deze contour kunnen gemeenten zelf regels voor de kap van bomen opstellen in de Algemene Plaatselijke Verordening (hierna: ‘APV’). Deze regels gelden alleen binnen de ‘bebouwingscontour houtkap'. In gemeente Amsterdam geldt de ‘Bomenverordening’ (2014).

In gemeente Amsterdam is een aantal bomen aangewezen als ‘bijzondere bomen’, die extra juridische bescherming genieten. Binnen het plangebied staan geen bomen die onder de ‘Beschermwaardige houtopstand’ vallen (Gemeente Amsterdam, 2025a). Wel hebben enkele bomen op 1,30 m hoogte een omtrek van meer dan 31 cm. Dat betekent dat een vergunning voor 'Boom kappen of houtopstand vellen' aangevraagd dient te worden via het Omgevingsloket[2] (Gemeente Amsterdam, 2014). In een eventuele vergunning kan worden bepaald dat gerooide bomen herplant dienen te worden of dat er een vergoeding moet worden betaald. Mogelijk zijn er nog aanvullende maatregelen nodig. Om hier zekerheid over te verkrijgen, dient er contact opgenomen te worden met gemeente Amsterdam (via telefoonnummer 14020).

[1] https://geoapps.noord-holland.nl/GeoWeb/Viewer/?app=bea8cc5a67b24ca7bc975c3fd963132f
[2] https://omgevingswet.overheid.nl/home

1.3.5 Beschermde soorten

Diverse planten- en diersoorten zijn beschermd, wat betekent dat negatieve effecten zoveel mogelijk voorkomen moeten worden. Onderscheid wordt gemaakt in Europeesrechtelijk beschermde soorten en soorten die in nationaal opzicht (artikel 11.54 van het Bal, inclusief bijlage IX met een lijst van soorten) beschermd worden. Bij Europeesrechtelijk beschermde soorten wordt onderscheid gemaakt in vogels (artikel 11.37 van het Bal) en andere soorten (artikel 11.46 van het Bal). Vanwege het mogelijk voorkomen van (beschermde) flora en fauna in en nabij het plangebied is onderzoek naar de mogelijke gevolgen voor beschermde soorten noodzakelijk.

1.4 TAUW en biodiversiteit

Naast de natuurwet- en regelgeving zijn er in alle projecten kansen waarmee dit project kan bijdragen aan herstel van biodiversiteit. In het hoofdstuk ‘Aanbevelingen en kansen biodiversiteit’ zijn enkele van deze kansen voor dit project beschreven.

1.5 Kwaliteit

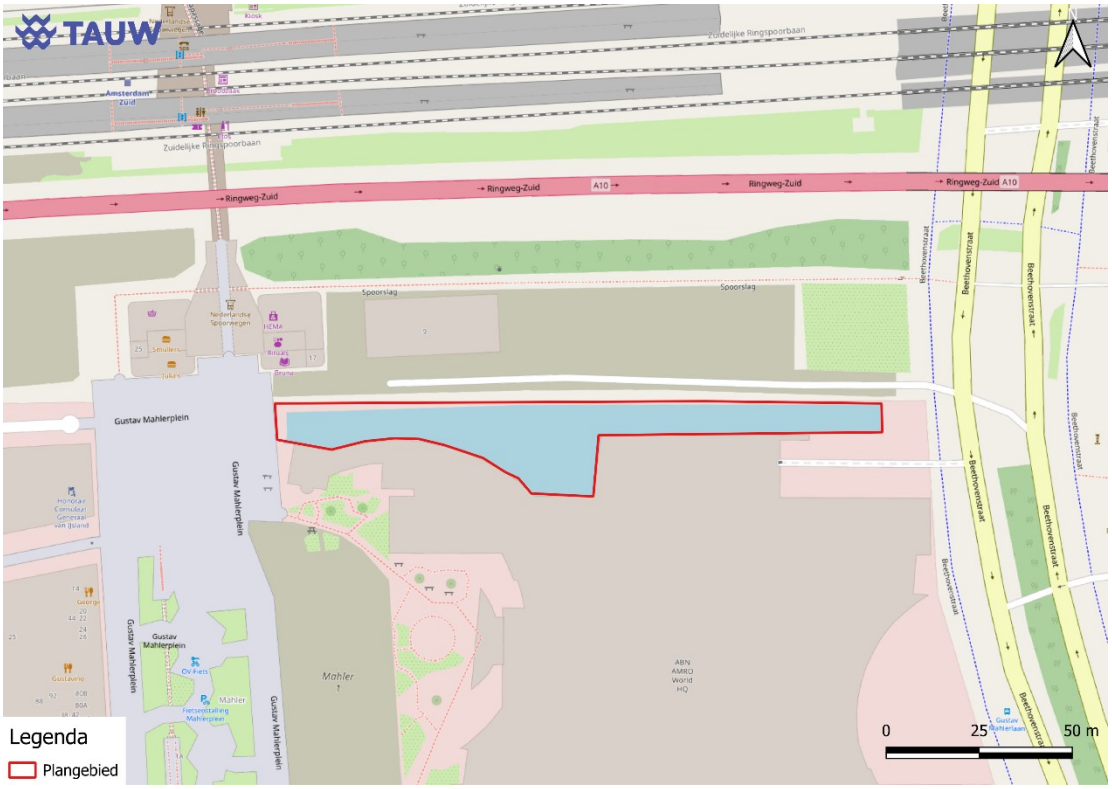
Door inzet van deskundige ecologen en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethodes wordt de kwaliteit van deze natuurtoets zoveel mogelijk gewaarborgd. Mede daarom is TAUW aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, een samenwerkingsverband van adviesbureaus die (ook) ecologisch advies geven en ecologisch onderzoek verrichten. Ondanks de inzet van deskundigen kan geen volledige zekerheid worden gegeven over de aan- of afwezigheid van beschermde soorten. Dat komt doordat sommige beschermde soorten een hele lage trefkans hebben, soms in heel kleine aantallen voorkomen en in sommige jaren zelfs helemaal afwezig kunnen zijn.

2 Huidige situatie, beoogde ontwikkeling en uitgangspunten

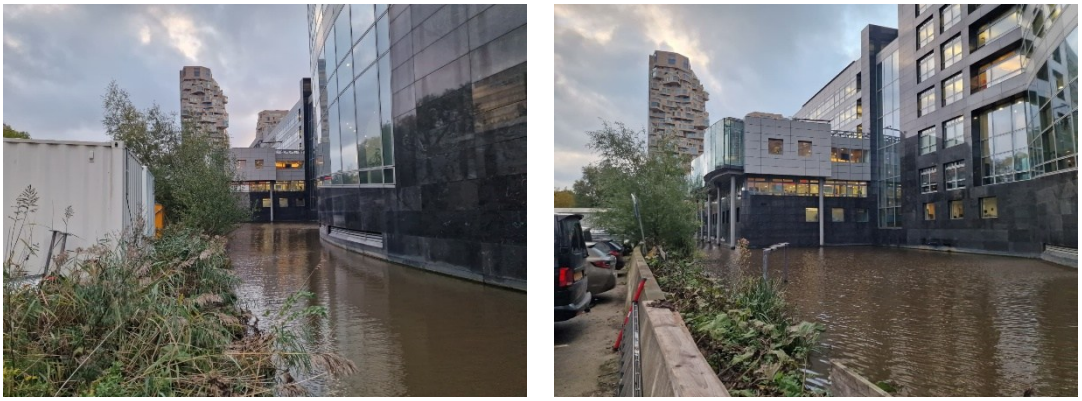
Dit hoofdstuk beschrijft de huidige situatie, het voorgenomen plan, de uit te voeren werkzaamheden en de uitgangspunten die tijdens deze toetsing gehanteerd zijn.

2.1 Huidige situatie

Figuur 2.1 toont de ligging van het plangebied. Het gaat om de watergang ten noorden van het ABN Amro-kantoor aan de Gustav Mahlerlaan 10 te Amsterdam in de provincie Noord-Holland. Figuren 2.2-2.3 geven een sfeerimpressie van het gebied. Het plangebied bestaat uit een watergang van circa 160 m lang met een breedte tussen de 7 en 25 m. Aan de zuidzijde is geen sprake van een oever, maar grenst de watergang direct aan het ABN Amro-kantoor. Aan de noordzijde is er een smalle oever met een oude, houten beschoeiing en een smalle strook met vegetatie. Deze vegetatie bestaat voornamelijk uit bramen en jonge bomen, waaronder schietwilg, grauwe wilg en robinia. Direct na deze oever begint een verharde parkeerplaats waar momenteel werkzaamheden plaatsvinden. De wijdere omgeving kenmerkt zich door de bedrijven aan de Zuidas, metrostation Station Zuid, Rijksweg A10, woonwijken en stedelijke parken.

Figuur 2.1 Ligging van het plangebied (globaal begrensd)

Figuur 2.2 Impressie van de te dempen watergang

Figuur 2.3 Impressie van de beschoeiing van de watergang (links) en de omgeving van de watergang (rechts)

2.2 Beoogde ontwikkeling

Met het oog op ontwikkelingen op het ABN Amro-terrein wordt de watergang aan de noordzijde van het ABN Amro-kantoor gedempt. Om de doorstroom van water te garanderen wordt voorafgaand aan de werkzaamheden een tijdelijke waterpomp geïnstalleerd die de doorstroom van het watersysteem garandeert. In een later stadium worden er duikers aangebracht die deze functie overnemen. De dempingswerkzaamheden staan gepland tussen 1 juli 2026 en 1 januari 2027.

2.3 Uitgangspunten werkzaamheden en toetsing

De volgende uitgangspunten zijn gehanteerd bij het onderzoek naar effecten op beschermde soorten:

- Deze rapportage heeft enkel betrekking op het dempen van de watergang en de werkzaamheden daaromtrent. Eventuele latere ontwikkelingen op het terrein zijn in deze rapportage niet getoetst
- Er worden geen gebouwen gesloopt of gerenoveerd. Als dit later wel nodig blijkt moet opnieuw getoetst worden of dit gevolgen heeft voor beschermde soorten

3 Soortenbescherming

Dit hoofdstuk beschrijft of het voorgenomen project negatieve effecten heeft op beschermde flora en fauna en of vervolgstappen nodig zijn.

3.1 Beschermingsregime en bepalingen

De Ow beschermt in het wild levende dier- en plantensoorten. Het gaat onder meer om soorten die in Nederland, maar soms ook in Europa in hun voortbestaan worden bedreigd. Er worden 3 beschermingsregimes onderscheiden:

- Vogels: het gaat hier om alle inheemse vogels in hun natuurlijke verspreidingsgebied. Wettelijk kader: artikel 11.37 van het Bal. Ze zijn Europees beschermd via de Vogelrichtlijn (1979)

- Dieren en planten: het gaat hier om inheemse dieren en planten, die Europees beschermd zijn door de Habitatrichtlijn (1992) en/of de verdragen van Bern en Bonn (1979). Wettelijk kader: artikel 11.46 van het Bal
- Nationaal beschermde soorten: het gaat hier om soorten die niet onder de reikwijdte van de Vogel- of Habitatrichtlijn of de verdragen van Bern en Bonn vallen. Wettelijk kader: artikel 11.54 van het Bal. Deze soorten zijn wel nationaal beschermd

Per beschermingsregime geldt een verbodsbepaling. Tabel 3.1 geeft een samenvatting van de verbodspalingen. Ze voorzien in de bescherming van verblijfplaatsen en de bescherming tegen verstorende invloeden. GS van provincie Noord-Holland kan een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit verlenen waarmee het bevoegd gezag ondanks die verbodsbepalingen toch toestemming geeft voor een bepaald project. Dit kan alleen wanneer er sprake is van een geldend wettelijk belang, er geen reële alternatieven zijn en er geen effect is op de staat van instandhouding van beschermde soorten. Wettelijk kader bij de verlening van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit is het Bkl, en dan in het bijzonder de artikelen 8.74j, 8.74k en 8.74l voor respectievelijk vogels, andere Europeesrechtelijk beschermde soorten en nationaal beschermde soorten.

3.2 Vrijstellingen

In bijlage IX bij het Bal is ook een aantal in Nederland algemene soorten amfibieën en zoogdieren vermeld die landelijk beschermd zijn. Het wettelijk kader is artikel 11.54 van het Bal. Voorbeelden van zulke soorten zijn gewone pad, bruine kikker en vos. PS van de provincie Noord-Holland heeft bij verordening deze soorten 'vrijgesteld'. Dit betekent dat voor deze soorten geen omgevingsvergunning nodig is voor werken gericht op ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en beheer en onderhoud. Wel geldt ook voor deze soorten de zorgplicht (zie paragraaf 3.3). Vrijgestelde soorten zijn niet meegenomen in deze natuurtoets.

Tabel 3.1 Verbodsbepalingen soortenbescherming. VR = Vogelrichtlijn, HR = Habitatrichtlijn. Cijfers verwijzen naar de wetsartikelen in het Besluit activiteiten leefomgeving

Beschermingsregime Verbodsbepaling	Vogels - VR	Dieren – HR/Bonn/Bern	Planten – HR/Bonn/Bern	Dieren - nationaal	Planten - nationaal
Dieren of planten:					
Doden of vangen	11.37.1.a	11.46.1 a		11.54.1.a	
Storen/verstoren	11.37.1.d (tenzij 11.37.3)	11.46.1 b			
Plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen			11.46.1.e		11.54.1.c
Onder zich hebben of vervoeren	11.39.1	11.47.1.b	11.47.1.b		

Beschermingsregime Verbodsbepaling	Vogels - VR	Dieren – HR/Bonn/Bern	Planten – HR/Bonn/Bern	Dieren - nationaal	Planten - nationaal
Nesten, voortplantingsplaatsen, rustplaatsen:					
Vernielen, beschadigen of wegnemen nesten	11.37.1.b				
Beschadigen of vernielen rustplaatsen (alleen HR en nationaal: of (vaste) voortplantingsplaatsen)	11.37.1.b	11.46.1.d		11.54.1.b	
Eieren:					
Vernielen (alleen VR en nationaal: of beschadigen)	11.37.1.b	11.46.1.c		11.54.1.c	
Rapen	11.37.1.c	11.46.1.c			
Onder zich hebben	11.37.1.c				

3.3 Algemene zorgplicht en specifieke zorgplicht

Voor alle activiteiten die gevolgen kunnen hebben voor planten- en diersoorten geldt zowel een ‘algemene zorgplicht’ als een ‘specifieke zorgplicht’. De algemene zorgplicht (artikelen 1.6 – 1.7a van de Ow) houdt in dat eenieder ‘voldoende zorg’ draagt voor de fysieke leefomgeving (artikel 1.6 van de Ow) en dat activiteiten waarvan men kan weten dat die schadelijk zijn voor de fysieke leefomgeving achterwege worden gelaten of dat mogelijke gevolgen daarvan tot een minimum beperkt worden (artikel 1.7 van de Ow).

De ‘specifieke zorgplicht’ is aanvullend op de ‘algemene zorgplicht’. Deze specifieke zorgplicht is voor wat betreft flora- en fauna-activiteiten[3] wettelijk vastgelegd in artikel 11.27 van het Bal. Een ‘flora- en fauna-activiteit’ is een ‘activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten’.

Het onderzoek dat ter voorbereiding van een flora- en fauna-activiteit gedaan moet worden en de voorwaarden waaraan zo’n activiteit in elk geval moet voldoen, zijn aangegeven in lid 2 van artikel 11.27 van het Bal. De specifieke zorgplicht geldt voor alle soorten, dus ook voor bedreigde soorten die niet in één van de lijsten van beschermde soorten vermeld worden en die dus niet expliciet beschermd worden. Het betreft in elk geval de volgende soorten en hun leefgebieden of natuurlijke habitats:

- In het wild voorkomende vogelsoorten
- In het wild levende planten- en diersoorten die vermeld zijn in de bijlagen II, IV of V van de Europese Habitatrichtlijn

[3] Begrippenlijst in de bijlage bij artikel 1.1 van de Ow

- Nationaal beschermde planten- en diersoorten (bijlage IX van het Bal)
- Bedreigde soorten planten en dieren die zijn vermeld in rode lijsten[4]

Uit het voorgaande blijkt dat bij projecten niet alleen rekening gehouden moet worden met beschermde soorten maar ook met andere, onder andere bedreigde soorten. Het is nog niet precies bekend wat de reikwijdte is van deze specifieke zorgplicht ten aanzien van rode-lijstsoorten en dus ook niet welke onderzoeksplicht daarbij hoort[5]. In paragraaf 3.6.5 wordt de specifieke zorgplicht uitgewerkt. Hiertoe wordt in beeld gebracht welke ecotopen er in en direct rond het plangebied aanwezig zijn. Daarnaast wordt bepaald of er, aanvullend op de beschermde soorten, ook (andere) rode-lijstsoorten of soortgroepen voorkomen en in welke mate. Vervolgens wordt op ecotoopniveau beschreven welke maatregelen nodig zijn om negatieve effecten op de te verwachten soort(groep)en te minimaliseren.

3.4 Werkwijze

De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en van andere soorten waarvoor de specifieke zorgplicht geldt is bepaald aan de hand van de volgende gegevens:

- Regionale en landelijke verspreidingsatlassen en -data
- Nationale Databank Flora en Fauna (hierna: 'NDFF'), geraadpleegd op 15 juli 2025
- De Ecoviewer van TAUW
- Een oriënterend veldbezoek op 16 oktober 2025 (bewolkt, droog, 13°C, 2 Bft N). Tijdens het oriënterende veldbezoek is gecontroleerd of de locatie voldoet aan eisen die soorten aan hun leefomgeving stellen. Ook is gekeken naar de aanwezigheid van (sporen van) beschermde soorten

3.5 Te toetsen soorten

3.5.1 Mogelijk aanwezige soorten op basis van literatuuronderzoek

Tabel 3.2 geeft een overzicht van alle beschermde soorten die op basis van verspreidingsgegevens mogelijk in (de omgeving van) het plangebied voorkomen.

Tabel 3.2 Beschermde soorten die op basis van verspreidingsgegevens mogelijk in (de omgeving van) het plangebied voorkomen

Soortgroep	Mogelijk aanwezige beschermde soorten
Flora	Blaasvaren, brave hendrik, groensteel, groot spiegelklokje, kartuizer anjer, kluwenklokje, knolspirea, korensla, muurbloem, schubvaren, smalle raai, stijve wolfsmelk, wolfskers, zandwolfsmelk
Grondgebonden zoogdieren	Boommarter, bunzing, eekhoorn, hermelijn, noordse woelmuis, otter, steenmarter, waterspitsmuis, wezel

[4] Wettelijk kader: artikel 2.19, vijfde lid, onder a, onder 3˚ Ow
[5] Er is nog weinig jurisprudentie over de invulling van de specifieke zorgplicht ten aanzien van rode-lijstsoorten die niet strikt beschermd zijn onder een ander artikel van de Ow. TAUW geeft daarom naar eigen interpretatie invulling aan deze specifieke

Soortgroep	Mogelijk aanwezige beschermde soorten
Vleermuizen	Bosvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, watervleermuis
Vogels - jaarrond beschermde nesten	Boomvalk, buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, kerkuil, ooievaar ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil
Vogels - jaarrond beschermd: afhankelijk van ecologische factoren	Blauwe reiger, boerenzwaluw, grauwe vliegenvanger, huiszwaluw, spreeuw, torenvalk
Vogels - in gebruik zijnde nesten	Alle soorten, bijvoorbeeld houtduif en merel
Amfibieën	Heikikker, poelkikker, rugstreeppad
Reptielen	Ringslang
Vissen	Grote modderkruiper, houting, kwabaal
Vlinders	Grote vos, iepenpage, sleedoornpage
Libellen	Gevlekte witsnuitlibel
Overige ongewervelden	Platte schijfhoren

3.5.2 Met zekerheid afwezige soorten op basis van habitat en/of ingreep

Op basis van de afwezigheid van geschikt habitat in en nabij het plangebied worden de regelmatige aanwezigheid van en negatieve effecten op de volgende beschermde soortgroepen op voorhand uitgesloten: grondgebonden zoogdieren, flora, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en overige ongewervelden. Deze soortgroepen worden om de volgende redenen niet verder behandeld in deze rapportage.

- Grondgebonden zoogdieren: Binnen het plangebied zijn geen verblijf- of rustplaatsen aanwezig voor marterachtigen (boommarter, steenmarter, bunzing, hermelijn en wezel). Een sporadisch foeragerende marterachtige binnen het plangebied is niet uit te sluiten, maar verblijf- of rustplaatsen of essentieel foerageergebied van marterachtigen wel omdat het ontbreekt aan rust, rommelhoekjes, takkenhopen, aaneengesloten dichte bosschages, holen en/of nissen of toegankelijke zolders in gebouwen. Voor noordse woelmuis, otter en waterspitsmuis is het plangebied te sterk verstedelijkt, ondanks de aanwezigheid van water. Ook voor eekhoorn is het plangebied te sterk verstedelijkt en daarbij voorziet het aanwezige groen niet in voldoende voedselaanbod en zijn geen eekhoornnesten in of rondom het plangebied aangetroffen tijdens het veldbezoek op 16 oktober 2025. Negatieve effecten op grondgebonden zoogdieren zijn daarmee uitgesloten
- Flora: De beschermde flora uit tabel 3.2 groeien niet in water. De rest van het plangebied bestaat uit een smalle, zeer voedselrijke strook waar planten als braam en groot hoefblad de overhand hebben. De flora uit tabel 3.2 groeit niet in dergelijke habitats en zijn dus met zekerheid afwezig in het plangebied. Negatieve effecten op beschermde flora zijn daarmee uitgesloten
- Amfibieën: Voor rugstreeppad ontbreekt het aan zanderige vlakten en ondiepe, tijdelijke wateren, waardoor voorkomen van rugstreeppad is uitgesloten. Voor heikikker en poelkikker is het plangebied te sterk verstedelijkt en het water te sterk geeutrofieerd. Negatieve effecten op beschermde amfibieën zijn daarmee uitgesloten

- Reptielen: ringslang is gebonden aan waterrijke habitats waar voldoende rust of dekking voorhanden is. Het plangebied ligt in een drukke, zeer verstedelijkte omgeving, waar ook geen broeihopen voorhanden zijn. Het plangebied is daarmee ongeschikt voor ringslang, waarmee negatieve effecten op reptielen zijn uitgesloten
- Libellen: gevlekte witsnuitlibel is sterk gebonden aan biotopen als laagveenmoeras, heidevennen en plassen met een natuurlijk karakter. Daarvan is binnen en rondom het plangebied geen sprake. Voorkomen van deze soort en negatieve effecten op beschermde libellen zijn daarmee uitgesloten
- Overige ongewervelden: platte schijfhoren is een soort van natuurlijke wateren met een uitbundige onderwatervegetatie en is gevoelig voor vervuiling. Het water binnen het plangebied is te sterk geeutrofieerd, waardoor het ontbreekt aan helder water en onderwaterplanten. Het water voldoet niet aan de biotoopeisen van platte schijfhoren. Voorkomen van platte schijfhoren en negatieve effecten op de soort zijn daarmee uitgesloten

Samengevat zijn alleen vleermuizen, vogels (en hun nesten), vissen en vlinders relevant voor deze toetsing.

3.6 Toetsing beschermde soorten

In de volgende paragrafen zijn de effecten van de beoogde ontwikkeling op de in tabel 3.2 genoemde soorten beschreven, tenzij deze soorten in paragraaf 3.5.2 al zijn uitgesloten.

3.6.1 Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld. Er zijn 3 typen leefgebied van vleermuizen te onderscheiden, namelijk: verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes. Deze worden hieronder per type leefgebied beschreven. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn te allen tijde wettelijk beschermd. Indien foerageergebied en/of vliegroutes een essentieel onderdeel van het leefgebied van vleermuizen vormen, zijn deze functies eveneens wettelijk beschermd. Er wordt daarom onderscheid gemaakt in essentiële foerageergebieden en vliegroutes en niet-essentiële foerageergebieden en vliegroutes. Let wel dat vliegroutes soms al foeragerend worden gebruikt en dat onderscheid soms vaag is.

3.6.1.1 Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden zich, afhankelijk van de soort, in woningen, allerlei andere bouwwerken zoals kerken, kantoorpanden en bunkers, in grotten, in boomholtes of achter schors en in kieren van bomen. Globaal kan daarbij onderscheid gemaakt worden tussen in gebouwen verblijvende vleermuissoorten en in bomen verblijvende vleermuissoorten. Omdat vleermuizen een duidelijke jaarcyclus kennen, maken we onderscheid tussen verschillende typen verblijfplaatsen, namelijk zomer-, kraam-, paar- en winterverblijfplaatsen.

In het plangebied zijn dergelijke verblijfplaatsen niet aanwezig, daar het aan bebouwing ontbreekt en de aanwezige bomen niet voorzien in kieren, gaten of loszittend schors. Het voorkomen van verblijfplaatsen binnen het plangebied is uitgesloten. Een nader onderzoek is daarom niet nodig en het overtreden van de verbodsbepalingen in het Bal is uitgesloten. Een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit voor het vernielen van verblijfplaatsen van vleermuizen is dus ook niet nodig.

Om mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen in de omgeving buiten het plangebied niet te verstoren is het echter van belang dat tijdens de actieve periode van vleermuizen (ongeveer 1 april - 1 november) tussen zonsondergang en zonsopkomst geen bouwverlichting uitstraalt richting omliggende bebouwing en groenstructuren. Dit kan door gebruik te maken van gerichte verlichting.

3.6.1.2 Foerageergebieden en vliegroutes

Foerageergebieden van vleermuizen zijn onder andere groen- of waterstructuren zoals struweel, bomenrijen, andere opgaande begroeiing en watergangen. Vliegroutes worden gevormd door lijnvormige elementen zoals bomenrijen, randen van bebouwing en watergangen. Het plangebied kan mogelijk deels door enkele vleermuizen gebruikt worden als foerageergebied. Het gaat hierbij zowel om de watergang als de struiken en bomen langs de watergang. Door de beoogde ontwikkeling verdwijnen deze locaties. De kwaliteit van deze locatie als foerageergebied is echter laag vanwege de stedelijke locatie, het geringe oppervlak en de hoge mate van lichtvervuiling. In de nabije omgeving zijn diverse watergangen en andere groenstructuren aanwezig die hoogwaardiger foerageergebied bieden, zoals groenstroken langs de Ringweg A10 en de Beethovenstraat, maar ook parken zoals het Beatrixpark. Er is dus geen sprake van aantasting van essentieel foerageergebied. Binnen het plangebied zijn ook geen lijnvormige elementen zoals bomenrijen en watergangen aanwezig die groot genoeg zijn of lang genoeg doorlopen om als vliegroute te functioneren. Er is dus geen sprake van aantasting van (essentiële) vliegroutes.

Het is uitgesloten dat foerageergebieden of vliegroutes verloren gaan die essentieel zijn voor het behoud van lokale vleermuispopulaties. Een nader onderzoek naar deze typen leefgebieden is dan ook niet nodig. Een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit voor het aantasten van essentiële foerageergebieden of vliegroutes is ook niet nodig. Om incidenteel langsvliegende of foeragerende vleermuizen niet te verstoren is het echter van belang dat tijdens de actieve periode van vleermuizen (1 april - 1 november) tussen zonsondergang en zonsopkomst geen bouwverlichting uitstraalt richting omliggende bebouwing, wateroppervlakten en groenstructuren. Dit kan door gebruik te maken van gerichte verlichting.

3.6.2 Vogels

3.6.2.1 Vogels - jaarrond beschermde nesten

De nesten van deze vogelsoorten zijn het hele jaar beschermd, evenals de functionele leefomgeving rondom het nest.

Havik, boomvalk, sperwer, roek en buizerd broeden niet in zeer sterk verstedelijkte omgeving zoals in het plangebied. Nesten van deze soorten in en rondom het plangebied zijn uitgesloten. Nader onderzoek naar en het aanvragen van een omgevingsvergunning voor havik, boomvalk, sperwer, roek en buizerd is niet nodig.

Ooievaarsnesten zijn duidelijk herkenbaar (in grote bomen, op schoorstenen, kerktorens of speciaal gemaakte platformen). Tijdens het veldbezoek op 16 oktober 2025 zijn deze niet in of rondom het plangebied aangetroffen. Nader onderzoek naar en het aanvragen van een omgevingsvergunning voor ooievaar is daarom niet nodig.

Gierzwaluwen verblijven bijna hun hele leven in de lucht. Ze komen alleen naar beneden om te broeden. Dit doen ze onder (nok)dakpannen, in dakranden en in holtes in muren. Huismussen kennen vergelijkbare nestlocaties, op voorwaarde dat voldoende vegetatie in de directe nabijheid van de nestlocatie aanwezig is. Vegetatie dient als dekking en foerageergebied. Voor beide soorten biedt het plangebied geen geschikte nestplaatsen. Nader onderzoek naar en het aanvragen van een omgevingsvergunning voor gierzwaluw en huismus is niet nodig.

Kerkuil is een bewoner van (half)open landschappen, in Nederland veelal het boerenland. De soort vestigt zich graag in gebouwen zoals schuren of kerktorens. Daar zoekt hij rustige, donkere schuilhoekjes als roestplaats voor overdag en als nestplaats (vrijwel uitsluitend in speciale nestkasten). Steenuil leeft veelal in kleinschalige cultuurlandschappen met een variatie aan houtwallen, heggen, weitjes en knoestige bomen. In grootschalige landbouwgebieden is de steenuil afhankelijk van gevarieerde erven bij boerderijen of vrijstaande huizen. Steenuil broedt in nestkasten en in boomholten, maar ook in rustige hoekjes of nissen van (doorgaans agrarische) gebouwen. In het plangebied ontbreekt het voor beide soorten aan geschikte habitats en broedplaatsen. Nader onderzoek naar en het aanvragen van een omgevingsvergunning voor kerkuil en steenuil is niet nodig.

Ransuil leeft in sterk uiteenlopende habitats. Jagen gebeurt bij voorkeur in het open veld, langs wegbermen en op open plekken in het bos. Broeden en roesten gebeurt veelal in naaldbomen, maar ook houtwallen, boomgroepen, hagen en soms zelfs solitaire loofbomen worden gebruikt, zolang er tenminste voldoende rust in de omgeving is. In en rondom het plangebied ontbreekt het aan voldoende rust, tevens zijn geen geschikte nesten aangetroffen voor ransuil tijdens het veldbezoek op 16 oktober 2025. Nader onderzoek naar en het aanvragen van een omgevingsvergunning voor ransuil is niet nodig.

Slechtvalk broedt op richels of in nissen of nestkasten van hoge gebouwen. Het ABN Amro-kantoor is al lange tijd in gebruik als nestlocatie van slechtvalk. Het nest zit op slechts enkele meters van het plangebied, maar bevindt zich wel op grote hoogte op het dak van het pand. De werkzaamheden vinden plaats op straatniveau en passen goed binnen de dagelijkse drukte van de omgeving van het nest. De werkzaamheden leiden daarmee niet tot extra verstoring voor slechtvalk ten opzichte van het bestaande gebruik. Ook gaat er geen essentieel foerageergebied verloren, aangezien slechtvalk bij uitstek stedelijke omgeving als foerageergebied gebruikt.

Negatieve effecten op slechtvalk zijn daarmee uitgesloten. Nader onderzoek naar en het aanvragen van een omgevingsvergunning voor slechtvalk is niet nodig.

3.6.2.2 Vogels – jaarrond beschermd: afhankelijk van ecologische factoren

Hieronder worden uitsluitend de soorten behandeld die een (matig) ongunstige of zeer ongunstige staat van instandhouding hebben en mogelijk in (de omgeving van) het plangebied voorkomen. De boerenzwaluw, grauwe vliegenvanger, huiszwaluw, spreeuw en torenvalk hebben een zeer ongunstige staat van instandhouding (Sovon, 2025). De blauwe reiger heeft een matig ongunstige staat van instandhouding (Sovon, 2025).

Boerenzwaluw en huiszwaluw maken nesten van zand en klei tegen gevels en broeden bijvoorbeeld in open schuren en onder brede dakoverstekken in open, landelijke gebieden. Ook wordt soms onder bruggen gebroed. Dergelijke locaties zijn niet aanwezig binnen het plangebied.

Grauwe vliegenvanger komt voor in open loofbossen en gemengde bossen, bosranden, in dorpen en op boerenerven. Het plangebied is daarmee ongeschikt als nestelgebied voor grauwe vliegenvanger.

Torenvalk bouwt zelf geen nest. In Nederland gebruikt de soort voornamelijk speciale torenvalknestkasten, maar broedt ook in oude kraaiennesten en in nissen van gebouwen in open gebied. Het plangebied zelf biedt geen geschikte nestellocaties. Ook zijn tijdens het veldbezoek op 16 oktober 2025 geen geschikte nesten aangetroffen in de directe omgeving.

Spreeuw broedt vaak met meerdere soortgenoten bij elkaar in de buurt. Nesten worden zowel in natuurlijke holtes van bomen als in nestkasten en in gaten/nissen in gebouwen gemaakt. In het plangebied en de directe omgeving zijn zulke locaties niet voorhanden.

Blauwe reiger leeft waar ondiep water voorhanden is dat in voldoende voedsel voorziet. Ook graslanden zijn van belang tijdens het foerageren, in de stad worden soms afvalresten van markten gegeten. Broeden gebeurt in bomen, vaak in kolonieverband. Vooral eilandjes zijn daarbij favoriet, maar ook in bossen en groepjes bomen worden nesten gevonden. Binnen en rondom het plangebied zijn geen geschikte nestelplaatsen voorhanden.

Nader onderzoek naar en het aanvragen van een omgevingsvergunning voor vogels met een jaarrond beschermd nest afhankelijk van ecologische factoren is niet nodig.

3.6.2.3 Vogels – in gebruik zijnde nesten

De nesten van alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd wanneer ze als broedlocatie in gebruik zijn. Bij het veldbezoek zijn geschikte nestlocaties van broedvogels aangetroffen in en rondom het plangebied, met name langs de oevers van de watergang. Hier kunnen mogelijk watervogels als meerkoet of struweelvogels als winterkoning broeden. De werkzaamheden leiden mogelijk tot het verstoren en/of doden van individuen en het vernietigen van eieren, rustplaatsen en nesten (overtreding artikel 11.37 lid 1 Bal).

Vogels kunnen gedurende het gehele jaar gaan broeden. Het is daarom belangrijk om hier in de planning van werkzaamheden rekening mee te houden. De kans op een broedgeval is het grootst in de periode maart tot en met september.

Ons advies is om de werkzaamheden (zoveel mogelijk) uit te voeren buiten deze broedperiode. Ook buiten deze periode zijn broedende vogels echter beschermd. Wanneer de werkzaamheden van start gaan in de periode maart - september, is het noodzakelijk om voorafgaand aan de start van de werkzaamheden contact op te nemen met een ecoloog om te bepalen of een controle op nesten van broedvogels noodzakelijk is. Indien een broedende vogel aanwezig is, kan het nodig zijn om de werkzaamheden uit te stellen totdat de jongen zijn uitgevlogen en niet meer afhankelijk zijn van het nest. Mogelijk kan een deel van de werkzaamheden wel uitgevoerd worden door het aanhouden van een door een ecoloog vastgestelde verstoringsvrije zone. Wanneer tijdens de werkzaamheden onverhoopt toch een bezet nest wordt aangetroffen, worden de werkzaamheden per direct stilgelegd en wordt contact opgenomen met de betrokken ecologisch deskundige.

3.6.3 Vissen

Grote modderkruiper heeft een voorkeur voor ondiepe, verlandende wateren met een dikke modderlaag en uitbundige waterplantengroei in laag dynamische overstromingsvlakten en moerasgebieden. Binnen het plangebied zijn dergelijke habitats niet aanwezig. Nader onderzoek naar grote modderkruiper is niet nodig.

Kwabaal komt voor in helder stromend water of in betrekkelijk schone, diepe meren. Afwisseling in de bodemstructuur is belangrijk, want de vis houdt zich overdag schuil onder stenen of in holtes. Binnen het plangebied zijn dergelijke habitats niet aanwezig. Nader onderzoek naar kwabaal is niet nodig.

Houting is een soort die zowel in zout als zoet water leeft. Rond november trekt houting de grote rivieren op en het IJsselmeer in om zich voort te planten. Er wordt gepaaid boven kiezel of zandbodems met een matige stroming. In kleinere watergangen komt de soort niet voor. Binnen het plangebied is dus geen geschikt habitat aanwezig. Nader onderzoek naar houting is niet nodig.

3.6.4 Vlinders

Grote vos leeft in vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. Als waardplant wordt vooral iep gebruikt, maar ook zoete kers, populier en sommige wilgensoorten. De soort overwintert als vlinder in een grot of holle boom. Hoewel er in het plangebied enkele wilgen staan, voldoet het plangebied niet aan de overige habitateisen die grote vos stelt. Voorkomen van de soort binnen het plangebied is daarmee uitgesloten, nader onderzoek naar grote vos is niet nodig.

Iepenpage leeft op en rondom iepen in (vochtige) bossen, bosranden, parken en grotere tuinen. Binnen het plangebied zijn geen iepen aanwezig. Negatieve effecten op iepenpage zijn daarmee uitgesloten. Nader onderzoek naar iepenpage is niet nodig.

Sleedoornpage leeft van oudsher bij sleedoornstruwelen, houtwallen en bosranden, maar tegenwoordig ook vaker in tuinen en parken in stedelijk gebied. De soort is afhankelijk van sleedoorn en enkele andere *prunus*-soorten, waar als ei wordt overwinterd. Binnen het plangebied zijn geen sleedoorns of anders *prunus*-soorten aanwezig, waardoor negatieve effecten op sleedoornpage zijn uitgesloten. Nader onderzoek naar sleedoornpage is niet nodig

3.6.5 Specifieke zorgplicht

Er geldt een aantal generieke en specifieke (locatiegebonden) maatregelen. De generieke maatregelen zijn bij elk project van toepassing, de specifieke maatregelen zijn afhankelijk van de aanwezige ecotopen binnen het plangebied.

Rode draad:

- Start het werk met ongeschikt maken, doe dat binnen de minst kwetsbare periode (afhankelijk van de aanwezige soorten, zie specifieke maatregelen en indien van toepassing het ecologisch werkprotocol)
- Geef mobiele soorten daarmee de kans het plangebied te verlaten.
- Minder mobiele en immobiele soorten worden verzameld en overgeplaatst door een ecologisch deskundige[6] (zie specifieke maatregelen en indien van toepassing het ecologisch werkprotocol)
- Bij uitvoering van de werkzaamheden dient een ecologisch werkprotocol aanwezig te zijn, opgesteld door een ecologisch deskundige

Generieke maatregelen:

- Houd het werkterrein zo klein mogelijk
- Houd de doorlooptijd zo kort als redelijkerwijs mogelijk is
- Stel de werksnelheid van machines zo af dat dieren zoveel mogelijk kunnen wegvluchten. Bij voorkeur wordt stapvoets gewerkt
- Werk één kant op en in de richting van te behouden leefgebied, zodat dieren tijdig en veilig kunnen vluchten. Werk bijvoorbeeld naar open water of open gebied toe

[6] Een persoon met aantoonbare specifieke ecologische kennis en ervaring, die ecologisch advies verstrekt of werkzaamheden begeleidt op het gebied van situaties, habitats en soorten

- Zet natuurvriendelijk materieel en/of natuursparende technieken in die zo min mogelijk verstoring veroorzaken (zoals: geluidsoverlast, betreding en omwoelen van de oevers)
- Voer werkzaamheden bij daglicht uit. Als werkzaamheden ‘s nachts worden uitgevoerd, wordt alleen de werkplek verlicht en uitstraling naar de omgeving voorkomen met gerichte armaturen
- Wanneer grond van buiten het plangebied wordt aangevoerd, wordt strikt gecontroleerd of hier geen (sporen of zaden/kiemen van) invasieve flora in aanwezig zijn om zo verspreiding van invasieve flora te voorkomen

Specifieke maatregelen per ecotoop:

Ecotopen:

- Niet-stromend/stilstaand water (zoet)
- Oevers

Relevante soortgroepen:

- Vissen
- Amfibieën
- Libellen ((pro)larven)
- Bloedzuigers
- Haften (nimfen)
- Mollusken
- Kokerjuffers
- Platwormen
- Steenvliegen

Specifieke maatregelen omtrent verpompen en demping:

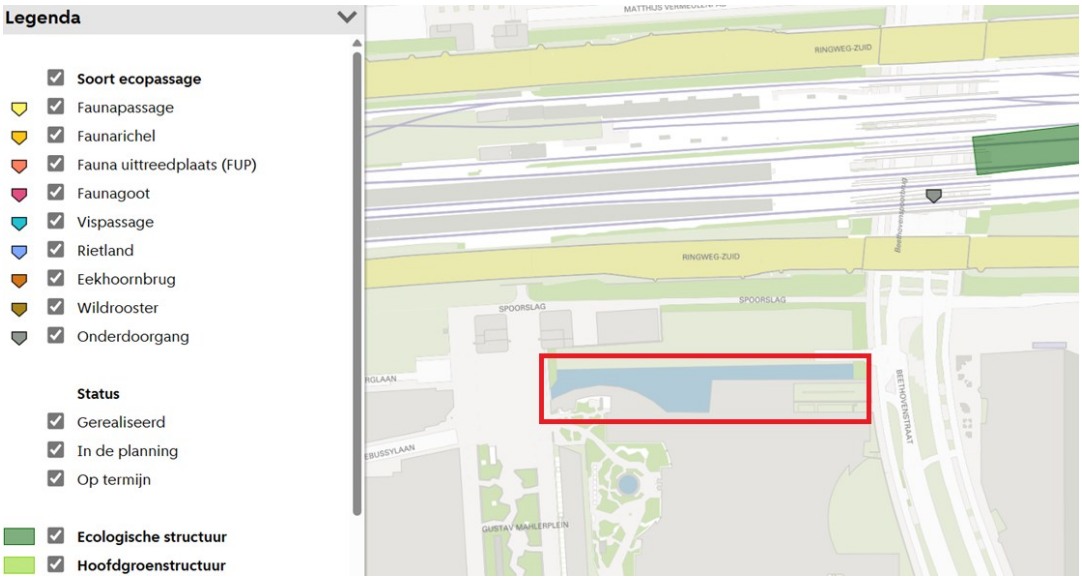
- De tijdelijke pompinstallatie dient aan de zijde waar het water opgepompt gaat worden niet toegankelijk te zijn voor fauna. Dit kan door de pomp af te dekken met fijnmazig gaas of door rondom de inlaat een fijnmazig net te plaatsen. In het laatste geval dient het deel van de watergang binnen dit net wel eerst natuurvrij gemaakt te worden (zie hieronder)
- Relevante dier- en plantensoorten worden voorafgaand aan de werkzaamheden afgevangen en verplaatst naar geschikt habitat buiten het plangebied. De Gemeente Amsterdam heeft hiervoor maatregelen opgenomen in de ‘Amsterdamse gedragscode flora & fauna’ (Springer, 2023). Enkele voorbeelden van deze maatregelen:
  - Uitvoering moet plaatsvinden vanaf één zijde, zo mogelijk in de richting van open water of sloten die gehandhaafd blijven, zodanig dat dieren daarnaartoe uit kunnen wijken
  - Als het gehele water wordt gedempt, wordt de waterstand verlaagd tot circa 15 cm. De in de sloot (water en bagger) aanwezige vissen en amfibieën worden door een deskundige weggevangen en verplaatst naar een geschikt water in de nabije omgeving
  - De watergang wordt zo snel mogelijk na het wegvangen gedempt
  - Activiteiten moeten uitgevoerd worden in de maanden september tot en met januari

4 Gemeentelijk beleid Amsterdam

Naast de Ow heeft de gemeente Amsterdam ook gemeentelijk beleid voor de bescherming van natuurlijke structuren, ecopassages, ecologische waterkwaliteit en gemeentelijke flora en fauna. Tevens is er beleid ten aanzien van invasieve flora en fauna. Dit hoofdstuk gaat verder in op deze onderwerpen.

4.1 Ecologische structuur, Hoofdgroenstructuur en ecopassages

In figuur 4.1 is de ligging van het plangebied globaal weergegeven ten opzichte van de 'Hoofdgroenstructuur', 'Ecologische structuur' en 'Ecopassages (Gemeente Amsterdam, 2025b). Het plangebied maakt geen deel uit van deze regimes (zie figuur 4.1). Werkzaamheden in het plangebied zijn ook niet van invloed op ecologische knelpunten, de Hoofdgroenstructuur en de Ecologische structuur in de omgeving.

Figuur 4.1 Ecologische structuur, Hoofdgroenstructuur en ecopassages in (de directe omgeving van) het plangebied (rood omkaderd)

4.2 Ecologische waterkwaliteit

De ecologische waterkwaliteit van het water binnen het plangebied is zeer laag. Er zijn weinig waterplanten en fauna aanwezig, er is veel afval in het water aanwezig en de verstedelijkte omgeving heeft een negatieve invloed op de waterkwaliteit in het algemeen. Daarbij wordt de watergang volledig gedempt, waardoor er geen eindsituatie optreedt waar een watergang een lagere ecologische waterkwaliteit kent dan voor de ingreep. De omliggende waterpartijen worden middels duikers met elkaar verbonden, wat in feite nu ook al het geval is. Het water dat door deze duikers loopt en gaat lopen wordt niet beïnvloedt door de werkzaamheden, zolang met schone materialen wordt gewerkt en er geen afval of vloeistoffen in de duikers worden gedumpt. Vervolgstappen om de ecologische waterkwaliteit te borgen zijn niet noodzakelijk.

4.3 Invasieve flora

In Amsterdam komen Aziatische duizendknopen veelvuldig voor. In en rondom het plangebied zijn echter geen groeiplaatsen van Japanse duizendknook bekend (gemeente Amsterdam, 2025c). Tijdens het veldbezoek op 16 oktober 2025 zijn ook geen groeiplaatsen aangetroffen.

Overige invasieve flora, waaronder reuzenberenklauw, uitheemse guldenroeden, reuzenbalsemien en aquatische flora, zijn niet waargenomen tijdens het veldbezoek en ook binnen het plangebied niet bekend uit NDFF-data (geraadpleegd op 14 november 2025). Wanneer bij de werkzaamheden grond van buiten het plangebied wordt aangevoerd is het noodzakelijk om na te gaan of dit schone grond betreft waarin geen mogelijke sporen van genoemde invasieve flora aanwezig zijn (zie paragraaf 3.6.5).

4.4 Risicosoorten fauna

Stadsduif, eikenprocessierups, bruine rat en mol zijn door de gemeente Amsterdam aangemerkt als risicosoorten. Voor eikenprocessierups zijn binnen het plangebied geen eiken voorhanden. Er zijn ook geen waarnemingen van eikenprocessierups bekend binnen het plangebied (Gemeente Amsterdam, 2025d). Incidentele aanwezigheid van stadsduif, mol en bruine rat binnen het plangebied is niet uit te sluiten, maar de aanwezigheid van grote groepen van deze soorten die de werkzaamheden belemmeren is dat wel.

Genoemde risicosoorten zullen niet voor belemmering van de werkzaamheden zorgen.
De beoogde werkzaamheden zullen naar verwachting ook niet resulteren in een toename van het aantal stadsduiven, bruine ratten en mollen binnen het plangebied.

4.5 Gemeentelijk beschermde soorten

Gemeente Amsterdam kent boven op de Ow aanvullend beleid voor een aantal niet (meer) onder de Ow beschermde soorten. Dit beleid is gekoppeld aan een gedragscode (gemeente Amsterdam, 2025e). Dit betekent dat gemeente Amsterdam voor deze soorten de bescherming continueert.

4.5.1 Flora

In het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van gemeentelijk beschermde (muur)flora (Gemeente Amsterdam, 2025f). Vanwege het ontbreken van kalkhoudende voegsels zijn ook geen geschikte groeiplaatsen aanwezig voor beschermde muurflora. In de oevers is ook geen beschermde flora te verwachten. Negatieve effecten op gemeentelijk beschermde flora als gevolg van de ontwikkelingen zijn uitgesloten.

4.5.2 Vogels

Bij gemeente Amsterdam zijn in en rondom het plangebied geen broedplaatsen bekend van zwaluwen, huismussen en spreeuwen (gemeente Amsterdam, 2025g). Nieuwe nestlocaties van deze soorten zijn ook niet te verwachten binnen het plangebied (zie paragraaf 3.6.2).
Om negatieve effecten op andere soorten broedende vogels te voorkomen worden voorzorgsmaatregelen genomen zoals in paragraaf 3.6.2.3 toegelicht.

4.5.3 Overige soorten

Overige gemeentelijk beschermde soorten betreffen kroeskarper, rivierdonderpad en bruin blauwtje. Voor rivierdonderpad is de watergang te klein en is het zuurstofgehalte te laag. Negatieve effecten op rivierdonderpad zijn uitgesloten. Het bruin blauwtje leeft op droge, zandige, open, kruidenrijke en schrale graslanden en kalkgraslanden. Voor het bruin blauwtje geschikte graslanden worden gevonden in de duinen, op dijken en rivierduintjes, in wegbermen en op opgespoten en ruderale terreinen. Het plangebied voldoet niet aan de eisen die bruin blauwtje aan zijn leefomgeving stelt. Negatieve effecten op bruin blauwtje zijn uitgesloten.

Kroeskarper is een soort die goed tegen extreme omstandigheden als kou, hitte en lage zuurstofgehaltes kan. Ook is de soort in de omgeving waargenomen op circa 800 m van het plangebied. Wel is de soort afhankelijk van water met een rijke vegetatie, waar ook sprake van is in de watergang waar kroeskarper in de omgeving is aangetroffen. Het water in het plangebied staat niet in directe verbinding met de wateren in de omgeving (hoogstens via lange duikers) en kent een zeer slecht ontwikkelde onderwatervegetatie. Voorkomen van kroeskarper in deze watergang is daarmee uitgesloten. Vervolgstappen voor kroeskarper zijn niet noodzakelijk.

5 Aanbevelingen en kansen biodiversiteit

In dit hoofdstuk zijn aanbevelingen en kansen voor biodiversiteit omschreven.
De voorgestelde maatregelen zijn niet wettelijk verplicht, maar zijn wel te koppelen aan gemeentelijk beleid, waaronder de Groenvisie 2020-20250 en de Amsterdamse gidssoorten.

5.1 Aanleiding

TAUW gelooft dat samen de achteruitgang van biodiversiteit in Nederland gestopt kan worden. TAUW is daarom aangesloten bij het Deltaplan Biodiversiteitsherstel waarin overheden, marktpartijen en maatschappelijke organisaties samenwerken aan biodiversiteit als kerndoel voor de openbare ruimte. Vanuit deze ambitie wordt met opdrachtgevers gekeken naar concrete en realistische mogelijkheden voor biodiversiteitsherstel in allerlei projecten.

5.2 Kansen in dit project

De ecologen van TAUW kijken verder dan de aanwezigheid van strikt beschermde soorten. Vanuit het motto ‘meer biodiversiteit achterlaten dan je aantreft’ worden kansen voor dit project gesignaleerd om bij te dragen aan het herstel van biodiversiteit. Hieronder worden op beknopte wijze enkele kansen besproken en waar mogelijk gekoppeld aan Amsterdamse gidssoorten om zo (deels) invulling te geven aan de Groenvisie 2020-2050[7]. Indien gewenst vindt er een overleg plaats over deze voorstellen en worden de praktische aspecten verder uitgewerkt. Voor dit project liggen er ondanks de sterk verstedelijkte omgeving enkele mogelijkheden voor biodiversiteitsherstel. Biodiversiteit vraagt om maatwerk en ieder project is anders. In een plan worden de beste passende maatregelen opgenomen. Voorbeelden van potentiële maatregelen zijn:

[7] https://openresearch.amsterdam/nl/page/60771/groenvisie-2050-een-leefbare-stad-voor-mens-en-dier

- Het versterken van populaties door te voorzien in nestkasten en/of verblijfplaatsen (bijvoorbeeld vogels en vleermuizen) in de vervolgstap van dit project, wanneer er daadwerkelijk gebouwd gaat worden. Hier is nog geen gidssoort aan te koppelen
- Het beperken van verstoring door bijvoorbeeld verlichting of geluid
- Afhankelijk van plannen na het dempen van de watergang, kunnen er mogelijk maatregelen getroffen worden die wilde bijen ten goede komen. Voor maatregelen kan het informatieblad 'Wilde bijen' worden geraadpleegd[8]

6 Conclusies en aanbevelingen

6.1 Aanleiding en doel

In opdracht van gemeente Amsterdam heeft TAUW onderzoek gedaan naar de mogelijke effecten van het dempen van de watergang aan de noordzijde van het ABN Amro-kantoor aan de Gustav Mahlerlaan 10 te Amsterdam op beschermde planten- en diersoorten. De ontwikkeling kan alleen doorgaan als deze geen gevolgen heeft voor beschermde soorten óf wanneer de benodigde omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit kan worden verleend.

6.2 Relevante natuurwet- en regelgeving

Voor de toetsing van de effecten van het voornemen is de volgende wet- en regelgeving van toepassing:

- Ow/Bal:
  - Gebiedsbescherming - Natura 2000
  - Beschermde houtopstanden
  - Soortenbescherming
- Provinciaal beschermde gebieden:
  - Natuurnetwerk Nederland
  - Bijzonder Provinciale Landschappen
- Gemeentelijk beleid Amsterdam

6.3 Conclusies toetsing

6.3.1 Omgevingswet

Natura 2000-gebieden

Er is geen sprake van significante (in)directe effecten op Natura 2000-gebieden. Vervolgstappen zijn niet noodzakelijk. Er zijn geen negatieve effecten ten gevolge van stikstofdepositie te verwachten. Het bevoegd gezag kan desondanks altijd om een AERIUS-berekening vragen. Deze berekening maakt geen onderdeel uit van dit rapport.

[8] https://openresearch.amsterdam/nl/page/121864/infosheets-gidssoorten

Beschermde houtopstanden
Indien bomen worden gekapt langs de watergang zijn vervolgstappen noodzakelijk, waaronder het aanvragen van een vergunning voor 'Boom kappen of houtopstand vellen'. Details hieromtrent zijn te vinden in paragraaf 1.3.4.

Soortenbescherming
De beoogde ontwikkeling heeft mogelijk negatieve effecten op door de Ow beschermde soorten, namelijk vleermuizen en vogels (en hun nesten). Door het nemen van mitigerende maatregelen kunnen negatieve effecten op vleermuizen en vogels (en hun nesten) echter worden voorkomen. Nader onderzoek naar vleermuizen en vogels (en hun nesten) is dan niet nodig.

Wel dient er mogelijk een broedvogelcontrole uitgevoerd te worden en zijn er mitigerende maatregelen nodig om foeragerende of langsvliegende vleermuizen niet te (ver)storen.
Tevens dient er een aantal maatregelen in het kader van de (specifieke) zorgplicht genomen te worden omtrent het dempen van de watergang. Een overzicht van deze maatregelen is te vinden in tabel 6.1.

Tabel 6.1 Samenvatting van de resultaten van de toetsing van effecten op beschermde soorten

Soortgroep	Overtreding Ow	Nader onderzoek	Te nemen maatregelen
Vleermuizen	Mogelijk	Nee	Tijdens de actieve periode van vleermuizen (1 april - 1 november) mag tussen zonsondergang en zonsopkomst geen (bouw)verlichting uitstralen richting groenstructuren, wateroppervlakten en bebouwing buiten het plangebied
Vogels – jaarrond beschermde nesten	Nee	Nee	Wanneer er in het vervolg bouwwerkzaamheden plaats gaan vinden dienen er mogelijk maatregelen getroffen te worden in het kader van het slechtvalknest op het ABN Amro-kantoor (zie paragraaf 3.6.2.1). Dit zal apart getoetst moeten worden
Vogels – functioneel leefgebied nest beschermd	Nee	Nee	Niet van toepassing

Soortgroep	Overtreding Ow	Nader onderzoek	Te nemen maatregelen
Vogels – in gebruik zijnde nesten	Mogelijk	Mogelijk	Wanneer de werkzaamheden van start gaan in de periode maart – september, is het noodzakelijk om voorafgaand aan de start van de werkzaamheden contact op te nemen met de betrokken ecologisch deskundige om te bepalen of een controle op nesten van broedvogels noodzakelijk is. Indien een broedende vogel aanwezig is, kan het nodig zijn om de werkzaamheden uit te stellen totdat de jongen zijn uitgevlogen en niet meer afhankelijk zijn van het nest. Wanneer tijdens de werkzaamheden onverhoopt toch een bezet nest wordt aangetroffen, worden de werkzaamheden per direct stilgelegd en wordt contact opgenomen met de betrokken ecologisch deskundige
Overige soortgroepen	Nee	Nee	Niet van toepassing
(Specifieke) zorgplicht	Mogelijk	Nee	Omdat het dempen van een watergang ecologisch gevoelig is, dienen er specifieke maatregelen genomen worden om flora en fauna te ontzien. Deze maatregelen zijn uitgewerkt in paragraaf 3.6.5

Risico vestiging soorten
Rugstreeppad komt niet voor in de directe omgeving (NDFF-data, geraadpleegd op 14 november 2025) en kan daar ook niet geraken door de aanwezigheid van obstakels (watergangen, drukke wegen, bebouwing). Oeverzwaluw komt voor in gebieden met grote open wateren en rivieren, waarlangs steile wanden zijn om de nestgangen in te graven. De soort kan echter ook broeden in steile wanden die door mensen zijn gemaakt, zoals afgravingen en zanddepots op bouwlocaties. Het plangebied bevindt zich echter niet in geschikt biotoop voor oeverzwaluw, waardoor de soort er niet zal gaan broeden.

Vestiging van rugstreeppad en oeverzwaluw tijdens de werkzaamheden is uitgesloten.

6.3.2 Provinciaal beschermde gebieden
Er is geen sprake van (significante) effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden, oppervlak en samenhang van het NNN. Het plangebied maakt ook geen onderdeel uit van Bijzondere Provinciale Landschappen. Vervolgstappen zijn niet noodzakelijk.

6.3.3 Gemeentelijk beleid Amsterdam

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van de Ecologische structuur en de Hoofdgroenstructuur en kent geen ecopassages of knelpunten. De beoogde werkzaamheden hebben ook geen negatieve invloed op deze regimes. De Ecologische waterkwaliteit in en rondom het plangebied gaat ook niet achteruit.

Verder hebben de werkzaamheden geen invloed op gemeentelijk beschermde flora en fauna en zijn er geen effecten op de aan- of afwezigheid van risicosoorten als mol en eikenprocessierups.

6.4 Consequenties planvorming en uitvoering

De werkzaamheden kunnen van start zonder nader onderzoek naar beschermde soorten uit te voeren, waardoor het aanvragen van een Omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit niet nodig is. Wel dient een aantal maatregelen genomen te worden in het kader van de (specifieke) zorgplicht omtrent het dempen van de watergang, deze zijn beschreven in paragraaf 3.6.5. Ook zijn er maatregelen nodig om foeragerende en langsvliegende vleermuizen niet te (ver)storen (tabel 6.1). Bij werkzaamheden in het broedseizoen bestaat daarnaast de kans op vertraging vanwege de kans op verstoring van broedende vogels. Daarom is mogelijk een broedvogelcontrole noodzakelijk (tabel 6.1).

Deze Quickscan Natuur is tot 3 jaar na het veldbezoek geldig.

Daarnaast dient opgemerkt te worden dat eventuele vervolgstappen (met name hoge bouwwerkzaamheden!) van invloed kunnen zijn op het slechtvalknest op het ABN Amro-kantoor. De consequenties hiervan moeten in vervolgstappen goed onderzocht worden.

Tot slot is het raadzaam om contact op te nemen met Waterschap Amstel, Gooi en Vecht en/of Waternet met betrekking tot het debiet van de aan te leggen duikers. Regelgeving hieromtrent wisselt per gemeente en is in deze rapportage niet behandeld. Op basis van aangeleverde informatie is niet met zekerheid te zeggen of de plannen voldoen aan gestelde eisen[9].

[9] https://maps.waternet.nl/portal/apps/experiencebuilder/experience/?id=36500ca8332b489182bf9ab83427cbc1

7 Literatuur

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff & de Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland. Verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Broekhuizen S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters, J.C. Buys, 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Gemeente Amsterdam, 2014. Bomenverordening 2014. Geraadpleegd op 13 november 2025, van https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR323217/2

Gemeente Amsterdam, 2025a. Bijzondere bomen + Adviezen bescherming en beheer (CBH). Geraadpleegd op 13 november 2025, van https://maps.amsterdam.nl/bomen_bijzonder/

Gemeente Amsterdam, 2025b. Ecologische passages en structuur. Geraadpleegd op 14 november 2025, van https://maps.amsterdam.nl/ecopassages/

Gemeente Amsterdam, 2025c. Duizendknoop. Geraadpleegd op 14 november 2025, van https://maps.amsterdam.nl/duizendknoop/

Gemeente Amsterdam, 2025d. Eikenprocessierups. Geraadpleegd op 14 november 2025, van https://maps.amsterdam.nl/eikenprocessierups/

Gemeente Amsterdam, 2025e. Amsterdamse gedragscode flora & fauna. Geraadpleegd op 14 november 2025, van https://openresearch.amsterdam/nl/page/84515/amsterdamse-gedragscode-flora-fauna

Gemeente Amsterdam, 2025f. Te behouden (muur)flora. Geraadpleegd op 1 juli 2025, van https://maps.amsterdam.nl/muurflora/

Gemeente Amsterdam, 2025g. Vogelatlas. Geraadpleegd op 14 november 2025, van https://maps.amsterdam.nl/vogelatlas/

Springer, T. 2023. Amsterdamse gedragscode flora & fauna. Versie 1.1, 22 juni 2023. Van: https://openresearch.amsterdam/nl/page/84515/amsterdamse-gedragscode-flora-fauna

van Dijk A.J. & Boele A. 2011. Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Vleermuisprotocol 2020.

Geraadpleegde internetwebsites:
www.floron.nl
www.libellennet.nl
www.ndff.nl
www.ravon.nl
www.sovon.nl
www.verspreidingsatlas.nl
www.vleermuis.net
www.vlinderstichting.nl/vlinders
www.zoogdiervereniging.nl